

6. 11. 2012

B7-XXXX/2012

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázky k ústnímu zodpovězení B7-xxxx/2012

v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu

o vyhodnocení rizika a bezpečnosti („zátěžových testech“) jaderných elektráren v Evropské unii a činnostech souvisejících (2012/2830(RSP))

Amalia Sartori

za Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

Usnesení Evropského parlamentu o vyhodnocení rizika a bezpečnosti („zátěžových testech“) jaderných elektráren v Evropské unii a činnostech souvisejících (2012/2830(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise COM(2012)0571 v konečném znění ze dne 4. října 2012 o komplexních vyhodnoceních rizika a bezpečnosti („zátěžových testech“) jaderných elektráren v Evropské unii a činnostech souvisejících,
 - s ohledem na směrnici Rady 2009/71/Euratom ze dne 25. června 2009, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení,
 - s ohledem na směrnici Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem,
 - s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na články 2 a 30 této smlouvy,
 - s ohledem na otázku položenou Komisi dne xxx (O-xxxx/2012 – B7-xxxx/2012),
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 a čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že zpráva výboru ITRE k návrhu nařízení Rady, kterým se zřizuje nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti, vyzývá k tomu, aby jaderná bezpečnost ve třetích zemích odrážela evropské bezpečnostní standardy;
- B. vzhledem k tomu, že „komplexní vyhodnocení rizika a bezpečnosti („zátěžové testy“) jaderných elektráren v Evropské unii a související činnosti“ byly provedeny s cílem prověřit připravenost jaderných elektráren v extrémních podmínkách;
1. bere na vědomí sdělení Komise o zátěžových testech a jejich výsledcích; vítá úsilí, které vynaložila Komise a ENSREG (Skupina evropských dozorných orgánů pro jadernou bezpečnost) po fukušimské havárii s cílem podrobit 145 reaktorů v EU a 20 reaktorů mimo EU postupu zátěžového testu; zdůrazňuje užitečnost tohoto postupu a skutečnost, že tento počin je ve světovém měřítku bezprecedentní; očekává, že výsledky zátěžových testů povedou ke zlepšení kultury jaderné bezpečnosti v Evropě tak, aby se v mezinárodním měřítku stala vzorovým příkladem;
 2. uznává, že v návaznosti na zátěžové testy začaly jednotlivé země provádět nebo plánovat opatření s cílem zlepšit bezpečnost svých elektráren; zdůrazňuje, že ze vzájemného hodnocení také vyplynula opatření, k nimž musí být přihlédnuto na úrovni EU; vyzývá všechny zúčastněné subjekty, aby učinily příslušné a okamžité následné kroky na základě všech nálezů a doporučení, které jsou v něm obsažené, včetně zjištěných osvědčených postupů;

3. připomíná však, že zátěžové testy, k nimž dala podnět Komise a ENSREG, měly omezený rozsah a jsou primárně zaměřeny na hodnocení odolnosti a připravenosti jaderných elektráren proti závažným vnějším událostem; zátěžové testy proto nemohou, a ani to není jejich cílem, nahradit podrobné bezpečnostní přezkumy jaderných elektráren, které se provádějí v rámci vnitrostátní pravomoci dotčených členských států a jsou prvotně zaměřeny na vyhodnocení odolnosti a připravenosti jaderných elektráren vůči závažným vnějším událostem;
4. konstatuje, že na základě stávajících výsledků existuje určitý počet zemí mimo EU, které se zúčastnily, avšak v některých případech s odlišnou metodologií a harmonogramy;
5. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby země mimo EU, které mají jaderná zařízení, zejména sousední země, vybízely k provádění zátěžových testů a ke sdílení jejich výsledků; zdůrazňuje význam posilování standardů mezinárodní jaderné bezpečnosti a jejich řádného provádění; je přesvědčen, že by EU měla v této souvislosti podporovat úzkou spolupráci na mezinárodní úrovni, zejména v rámci MAAE;
6. konstatuje, že Úmluva o jaderné bezpečnosti je motivačním nástrojem a že zavazuje smluvní strany, aby předkládaly zprávy o provádění svých závazků pro „vzájemné hodnocení“ na zasedáních smluvních stran, která se konají v Mezinárodní agentuře pro atomovou energii (MAAE);
7. fukušimská jaderná havárie již zdůraznila rizika ukládání radioaktivního odpadu; konstatuje, že by k podobné havárii mohlo dojít ve stávajících nebo v rozestavěných jaderných zařízeních v Unii a v jejich sousedních zemích s vysokým rizikem seizmické činnosti nebo vzniku tsunami, jako je oblast Akkuyu v Turecku. Unie by měla přijmout veškerá vhodná opatření s cílem zabránit ukládání radioaktivního odpadu v oblastech, kde je zjištěno vysoké riziko; naléhavě vyzývá sousední země a kandidátských země na přistoupení, aby se připojily k dohodě o výměně naléhavých radiologických informací v Evropském společenství (ECURIE);
8. vyzývá členské státy EU a národní dozorné orgány, aby ve svých právních předpisech zavedly nejlepší zjištěné postupy;
9. domnívá se, že existují různé vnitrostátní přístupy k vyhodnocení účinků zřícení letadel na bezpečnost jaderných elektráren; konstatuje, že „zřícení letadel nebylo při vyhodnocení bezpečnosti explicitně zvažováno jako výchozí událost“ a že účinky byly nastíněny ve specifikacích zátěžových testů; vyjadřuje však politování nad tím, že pouze čtyři členské státy zahrnuly takové vyhodnocení do svých zpráv o zátěžovém testu; vyzývá Komisi, aby pracovala společně s ENSREG, členskými státy a provozovateli jaderných elektráren s cílem předvídat a aby dojednala společný postup s cílem řešit riziko zřícení letadel, ačkoli uznává, že toto riziko je součástí národních bezpečnostních zájmů a suverenity členských států;
10. zdůrazňuje, že v EU je 47 jaderných elektráren se 111 reaktory, v jejichž okolí do vzdálenosti 30 km žije více než 100 000 obyvatel, a vyjadřuje proto politování nad tím, že oblast zátěžových testů nebyla rozšířena na havarijní připravenost mimo areál elektráren; vítá iniciativu Komise za podpory ENSREG při zahájení studie týkající se stávajících úprav, zaměřené na přeshraniční regiony v EU a na vypracování doporučení, včetně

preventivních havarijních opatření mimo areál elektráren, do konce roku 2013, a žádá, aby do konce roku 2014 byly předloženy výsledky;

11. zdůrazňuje, že pro silnou kulturu jaderné bezpečnosti je klíčová dostupnost kvalifikovaných a zkušených pracovníků bez ohledu na to, zda některý členský stát bude postupně ukončovat provoz jaderných elektráren, pokračovat v něm nebo stavět jaderné elektrárny; trvá proto na tom, aby byla na úrovni EU a členských států prováděna všechna nezbytná opatření s cílem prosazovat a zachovávat dostatečnou úroveň kvalifikace v oblasti jaderné bezpečnosti, například školení v oblasti nakládání s odpady; vyzývá Komisi, aby podporovala přeshraniční výměnu odborníků a osvědčených postupů;
12. doporučuje, aby EU podporovala mezinárodní úsilí za účelem rozvoje vyšších bezpečnostních standardů; zdůrazňuje v této souvislosti úlohu EU v politice sousedství jako nástroj pro jadernou bezpečnost; naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby společně převzaly odpovědnost za zpřísnění mezinárodních norem v oblasti jaderné bezpečnosti a za jejich řádné uplatňování, a to v úzké spolupráci s agenturou MAAE, se sekretariátem úmluvy z Espoo a s dalšími příslušnými mezinárodními organizacemi; vyzývá Komisi, aby předložila komplexní akční plán, který by obsahoval konkrétní ustanovení týkající se jejího provádění; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s MAAE postupovaly konstruktivně ve vztahu k zemím, které neprovádějí zátěžové testy jaderné bezpečnosti, jako je Bělorusko a Rusko, a naléhavě je vyzývá, aby přistoupily k mezinárodním bezpečnostním standardům a spolupracovaly s mezinárodními odborníky během všech fází přípravy, výstavby a provozu jaderných elektráren a jejich vyřazování z provozu; domnívá se v této souvislosti, že EU by měla plně využívat odborných poznatků mezinárodních organizací a subjektů;
13. v souladu se Smlouvou o Euratomu by Společenství v oblasti jaderné bezpečnosti mělo usilovat o úzkou spolupráci s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (MAAE).
14. konstatuje, že na základě zátěžových testů došly národní dozorné orgány k závěru, že nejsou žádné technické důvody, které by vyžadovaly odstavení jakékoli jaderné elektrárny v Evropě, ačkoli zátěžové testy prokázaly, že prakticky všechny jaderné elektrárny by měly prodělat zdokonalení v oblasti bezpečnosti, a že v mnoha případech se nadále provádějí dřívější opatření;
15. žádá, aby původní odhadované celkové náklady nezbytných opatření doporučených na základě zátěžových testů pro 132 reaktorů provozovaných v EU (10–25 miliard EUR v průběhu následujících let) byly dále odůvodněny v podrobnější analýze nákladů, již vypracují národní dozorné orgány ve spolupráci s provozovateli jaderných elektráren a která bude pokud možno spojena s výběrem zjištěných doporučení; domnívá se, že taková zlepšení musí podpořit provozovatelé jaderných elektráren, nikoli daňový poplatník, a žádá Komisi, aby tuto otázku pozorně sledovala, včetně monitorování v rámci svých pravomocí v politice hospodářské soutěže;
16. zdůrazňuje, že politika týkající se celkové jaderné bezpečnosti by měla zahrnout všechny jaderné areály, bezpečnost paliva a reaktorů, nakládání s odpady a vyřazování z provozu, operační bezpečnost, dostatečné lidské zdroje, stále zdokonalování bezpečnostních podmínek osob pracujících přímo s jaderným materiálem, havarijní připravenost a měla by také zajistit nezávislé a silné dozorné orgány;

17. domnívá se, že pokud zůstanou stávající jaderné elektrárny v provozu nebo jsou ve výstavbě, měla by úroveň jaderné bezpečnosti v EU a také v sousedních třetích zemích odrážet jako hlavní prioritu nejvyšší bezpečnostní standardy; zdůrazňuje, že je zapotřebí zajistit, aby byly tyto zájmy zohledňovány během celého životního cyklu jaderných elektráren, včetně jejich případného vyřazení z provozu;
18. domnívá se, že zvládání všech vnějších rizik by mělo probíhat na základě procesu hodnocení v souladu s pokyny MAAE a že nesmí podceňovat netechnická hlediska;
19. konstatuje, že rozdíly ve výsledcích členských států vyplývají z odlišných přístupů ke koncepci jaderné bezpečnosti;
20. uznává, že podle sdělení Komise a zprávy ENSREG o vzájemném partnerském hodnocení prokázalo provedení zátěžových testů kladný přínos pravidelných bezpečnostních prověrek jako účinného nástroje pro udržení a zdokonalení bezpečnosti a odolnosti jaderných elektráren; bere na vědomí například názor ENSREG, že nové hodnocení rizik přírodních nebezpečí a příslušných předpisů týkajících se jaderných elektráren by se mělo opakovat nejméně každých 10 let; doporučuje, aby přezkum právního rámce týkajícího se jaderné bezpečnosti zahrnul odpovídající předpisy;
21. vítá nadcházející přezkum směrnice o jaderné bezpečnosti, který nabízí možnost zavést významná zlepšení v oblastech, jako jsou bezpečnostní postupy a rámce, úloha, nezávislost a prostředky dozorných orgánů v oblasti jaderných zařízení, otevřenost a transparentnost, monitoring a ověřování; zdůrazňuje, že přezkum právního rámce jaderné bezpečnosti by měl zohlednit probíhající mezinárodní činnost, například na úrovni MAAE;
22. uznává význam provádění doporučení i při posuzování rozsahu, do jakého by se měl rozšířit pravidelný bezpečnostní přezkum; potvrzuje, že je zapotřebí prohloubené přeshraniční spolupráce a výměny osvědčených postupů v těchto záležitostech;
23. vítá záměr Komise navrhnout právní předpisy v oblasti pojištění a ručení v jaderné oblasti; žádá v této souvislosti Komisi, aby takový návrh předložila do konce roku 2013;
24. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Komisi.